

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

Dato: 22. mai 2018

Høring - Forslag til endringer i kontroll av nettvirksomhet (anleggsbidrag)

Huseiernes Landsforbund viser til NVEs høringsdokument 6-2018 med forslag til endringer i regelverket for anleggsbidrag. Vi er positive til de hovedmål NVE ønsker å oppnå med sitt forslag, men tror de er mindre relevante for husholdningene enn for øvrige kunder i nettet. Vi mener andre hensyn taler for at det ikke bør etableres krav om anleggsbidrag for husholdningskunder i nettet etter en slik modell som NVE foreslår.

På samme måte som man opererer med ulik tariffpraksis blant kundegrupper i nettsammenheng (produksjon, kraftintensiv industri og alminnelig forsyning) er det gode grunner til at man bør operere med ulik praksis for anleggsbidrag. I det nedenstående redegjør Huseierens Landsforbund for dette og våre øvrige kommentarer til forslaget.

Krav om anleggsbidrag gir urettferdig fordeling av nettkostnadene

Ett av NVEs hovedmål ved forslaget er å sikre en rimeligere kostnadsfordeling mellom kundene som utløser investeringer i nettet og nettselskapenes øvrige kunder. Huseiernes Landsforbund er enig i at forslaget vil sikre en mer rimelig kostnadsfordeling for mange kundegrupper i nettet, f.eks. slik som utenlandskabler, ny produksjon, samt større industrikunder. Vi mener imidlertid at et krav til bruk av anleggsbidrag ikke vil gi en rettferdig fordeling av kostnadene blant husholdningskundene i distribusjonsnettet.

Hvert år skal det bygges mer enn 30 000 nye boliger Norge. Mange steder vil boligbyggere utløse forsterkninger eller nyinvesteringer i nettet. Ifølge forskriftsforslaget skal kunder som ønsker tilknytning eller økt kapasitet i eksisterende tilknytningspunkt motta denne vederlagsfritt dersom det er ledig kapasitet i nettet. De husholdninger som derimot er så uheldige at de utløser et anleggsbidrag vil da oppleve regelverket som vilkårlig og særdeles urettferdig. Flere medier har omtalt slike eksempler. NRK har skrevet om et ungt å par som måtte betale over 200.000 kroner for å få elektrisitet til huset de ville bygge i et nabolag som hadde strøm.¹

¹ <https://www.nrk.no/rogaland/ma-sjolv-betala-for-a-fa-straum-til-huset-1.13801081>

Mange nettselskap har til nå valgt å legge nyinvesteringer inn i nettkapitalen ved å ikke kreve inn anleggsbidrag. Det betyr at fremtidens boligeiere risikerer både å måtte betale alle egne kundespesifikke kostnader gjennom anleggsbidraget, samt være med å spleise på alle kundespesifikke kostnader som nettselskapet tidligere har valgt å legge inn i nettkapitalen. Det vil forsterke opplevelsen av en urettferdig fordeling av nettkostnadene.

Investeringskostnadene bør utjevnes

NVEs øvrige hovedmål er å skape riktige prissignaler, samt å sikre enhetlig praksis blant nettselskapene. Vi er positive til at NVE gjennom regelverket vil sikre en enhetlig praksis blant nettselskapene, og vi er også positive til at de skapes riktige prissignaler for de kunder i nettet som har høy grad av prisfølsomhet. Det siste gjelder imidlertid ikke husholdningskundene.

Husholdningene betaler i dag over 50 % av alle kostnadene i nettet, til tross for at de kun bruker 30 % av elektrisiteten. NVE har tidligere begrunnet denne skjevfordelingen av kostnadene i nettet med prinsippet om Ramsey-prising. Dersom NVE mener at husholdninger har lav prisfølsomhet, er det heller ingen grunn til å legge vekt på å skape riktige prissignaler ved bruk av anleggsbidrag.

Huseiernes Landsforbund er enige med NVE at husholdningene har lav prisfølsomhet når det kommer til tilkobling til nettet. Det er ingen som bygger bolig i Norge ut ifra en nettmessig begrunnelse. Det er helt andre kriterier som legges til grunn, herunder tilgang til skoler, arbeid, kollektivtransport, tomtepriser, etc. De fleste husholdninger anser strømmettet som et kollektivt gode som samfunnet spleiser på å opprettholde. Denne opplevelsen har også en politisk forankring, der Stortinget nå har bedt Regjeringen om å utrede modeller for utjevning av nettleien i Norge. Huseierens Landsforbund mener et slikt utjevningsprinsipp bør gjelde for investeringskostnadene.

Regelverket vil gi urasjonelle tilpasninger blant boligeierne

Krav om bruk av anleggsbidrag vil kunne gi urasjonelle insentiver i boligsektoren. I områder med ledig nettkapasitet kan man tenke seg at boligeiere vil være tidlig ute å «reservere» seg utvidet nettkapasitet (vederlagsfritt) hos nettselskapet. Dette kan de gjøre for å sikre seg kapasitet i tilfelle man får bruk for den på et senere tidspunkt (f.eks. til tilbygg, etablering av hybelleilighet, hurtiglading av elbil, etc.). En slik reservasjon av kapasitet vil blokkere for andre som ønsker å bygge bolig i samme område. Hvis mange reserverer mer kapasitet enn man trenger, vil det også kunne føre til at man må overinvestere i nettet.

Det er lett å tenke seg at boligbyggere vil utsette byggestart i påvente av at noen andre «tar anleggsbidraget» i et område regulert for boligformål. NVEs forslag til regelverk åpner for en viss utjevning av nettkostnadene gjennom tiårs-regelen. Regelen gjør at kunder kan få refundert deler av anleggsbidraget dersom ytterligere kunder som ber om tilknytning eller økt kapasitet i det samme nettanlegget. Også tiårsregelen vil gi urasjonelle tilpasningsinsentiver (som NVE selv påpeker i høringsnotatet). Mange utbyggere vil sitte å vente på at tiårsregelen skal utløpe, slik at man kan benytte den nye nettkapasiteten vederlagsfritt.

Anbefalinger

På grunnlag av våre kommentarer i det overstående ønsker Huseiernes Landsforbund å gi følgende anbefalinger til NVE:

- NVE bør ikke innføre krav til bruk av anleggsbidrag for husholdningskunder, med mindre det samtidig innføres et standardisert bunnfradrag som dekker alle rimelige behov for kapasitet blant disse kundene.
- Som et alternativ til bruk av anleggsbidrag for husholdninger kan nettselskapene kreve et mindre tilknytningsgebyr for alle nye tilknytninger. Summen av det nettselskapene krever inn gjennom gebyret bør således øremerkes nettinvesteringer knyttet til husholdningskunder.

Med vennlig hilsen

for Huseiernes Landsforbund

Morten Andreas Meyer

Generalsekretær

Kristin Gyldenskog

Leder samfunnsavdelingen